

Malgrat que és un dels països més industrialitzats del grup, Txèquia encara té assignatures pendents

Txèquia, divorci i transició de vellut

Gdansk, una de les principals ciutats de Polònia, s'ha vist afavorida per la renovació industrial, gràcies a la instal·lació recent d'importants multinacionals.

de l'automòbil i el financer. Destacades multinacionals, com ara Fiat, Hyundai o ABN-Amro, aposten pel mercat polonès i han permès modernitzar les principals ciutats del país (Varsòvia, Cracòvia, Poznan, Gdansk) i les seves regions d'influència, on ha sorgit una classe mitjana empenedora i abunden les possibilitats laborals. Aquesta situació contrasta amb la de les regions rurals de l'est del país, on l'atur i l'emigració són elevats i la inversió escassa. Les petites explotacions agrícoles hauran d'agrupar-se per tal de sobreviure en el mercat europeu.

Els governs postcomunistes s'han esforçat per millorar les sempre difícils relacions de Polònia amb els estats veïns. L'hàbil president, Aleksander Kwasniewski, ha assolit un bon nivell de cooperació amb Alemanya, Rússia i Ucraïna i s'ha convertit en un dels més fidels aliats dels Estats Units després d'ingressar a l'OTAN el 1999. Però Polònia haurà de vigilar una de les fronteres externes més llargues de la UE, una tasca complicada per la inestabilitat

política i econòmica de Bielorússia i Ucraïna. La instauració de controls en les fronteres de Polònia amb aquests països no resultarà fàcil, perquè molts dels seus ciutadans s'aprofitaven de la relativa prosperitat del mercat polonès. El president de Bielorússia, Aleksànder Lukaixenko, ha amenaçat de deixar de vigilar la seva frontera i permetre l'emigració de milers de ciutadans si la UE no li proporciona ajuda financera. D'altra banda, el contenciós de la UE amb Rússia per l'enclavament de Kaliningrad —que afecta tant Polònia com Lituània— ha entrat en una via de solució.

Amb un PIB per capita de 9.200 euros, Polònia no és pas dels països més rics del grup. Necessita infraestructures de transport i d'energia i modernitzar la seva agricultura i indústria. Compta, però, amb els avantatges de tenir un important mercat intern, i la seva situació geogràfica li permet fer de pont entre l'Europa central i Rússia, i gaudeix del suport d'influents comunitats poloneses a Europa occidental i els Estats Units. □

La República Txeca fou durant bona part dels anys noranta la nineta dels ulls dels banquers i economistes occidentals que assessoraren els governs postcomunistes en la seva transició a l'economia de mercat. L'aparent miracle txec va començar amb "la revolució de vellut" de novembre del 1989, quan un moviment popular ocupà els carrers de Praga i forçà la dimissió del darrer Govern comunista. Vaclav Havel, un dels herois de la dissidència i de la revolució, es convertí en president del país: primer, de Txecoslovàquia, i amb la dissolució de la federació

passà a presidir la República Txeca. Els primers governs postcomunistes txecs promogueren un agressiu programa de liberalització econòmica. La República Txeca s'obrí al comerç i a les inversions estrangeres i aviat desembarcaren els capitals i turistes occidentals. Moltes empreses alemanyes —com Volkswagen, que adquirí Skoda— s'instal·laren a Txèquia aprofitant la seva proximitat geogràfica, costos laborals baixos i mà d'obra qualificada.

Tanmateix, la privatització de les grans empreses mitjançant el sistema de cupons resultà un fracàs. La població vengué els seus cupons —que haurien pogut intercanviar per accions de les empreses privatitzades

Praga és la capital del nou estat de Txèquia, el país candidat a la UE amb el teixit industrial més avançat i estructurat, i, també, el que gaudeix de major nivell de vida: el seu PIB és de 13.300 euros per capita.

A Txèquia, mentre que a Praga i als seus entorns existeix plena ocupació, a les conques mineres del nord de Bohèmia i de Moràvia l'atur ultrapassa el 20%.

en subhastes— als fons d'inversió controlats pels grans bancs. Al capdavant, uns pocs bancs es feren amb el control de gran part del teixit empresarial i, en lloc de promoure les necessàries reestructuracions, continuaren atorgant quantiosos crèdits, sovint sota pressió política. Es creà un entramat corrupte entre la classe política, empresarial i bancària que finalment provocà, el 1997, la desconfiança dels inversors estrangers, la sortida massiva de capital, la devaluació de la corona i la crisi econòmica.

La recuperació ha estat lenta i l'ha duta a terme el Partit Socialdemòcrata a partir de la seva victòria electoral del 1998. Txèquia és el país candidat amb

més teixit industrial (siderometal·lúrgic, automobilístic, químic, maquinària, refineries de petroli, tèxtil) i el que gaudeix d'un dels nivells de vida més elevats, amb un PIB per capita de 13.300 euros. El sector agrícola és quantitativament petit i el de serveis s'ha expandit força arran del renaixement experimentat per Praga. Però la difícil reconversió industrial ha aguditzat els desequilibris regionals. A Praga i als seus entorns existeix plena ocupació—fins i tot ha sorgit una incipient classe mitjana—, però a les conques mineres del nord de Bohèmia i de Moràvia l'atur ultrapassa el 20% i poques empreses nacionals o estrangeres ofereixen perspectives de futur.

Txèquia va començar a negociar la seva adhesió a la UE el març de 1998 amb el grup capdavanter i es va convertir en membre de l'OTAN el 1999. Praga és un estret aliat dels EUA i les seves relacions exteriors només s'han complicat seriosament arran de l'oposició austríaca a l'obertura de la central nuclear de Temelin. Les relacions bilaterals amb Alemanya també travessen un moment delicat a causa de la negativa de Praga a efectuar una proclamació solemne de penediment per l'expulsió dels alemanys de la regió dels Sudets el 1945, però aquest fet no impedirà l'ingrés de la República Txeca a la UE el maig del 2004. □